

TANULMÁNYOK

BELÜGYMINISZTERIUM

Szám: 13-41/ 16/ 67

SZIGORÚAN TITKOS!

Molnár István r. őrgy. - Sollich Endre r. őrgy.

EGYHÁZI GIMNÁZIUMOKBAN VÉGZETT BESZERVEZÉSEK
TAPASZTALATAI

KIADJA: A BM TANULMÁNYI ÉS KIKÉPZÉSI CSOPORTFŐNÖKSÉG
BUDAPEST, 1967

EGYHÁZI GIMNÁZIUMOKBAN VÉGZETT BESZERVEZÉSEK TAPASZTALATAI

E téma feldolgozása során nem általában az egyházi reakció területén végzett elhárító és felderítő munkánk tapasztalatait szándékoztunk rögzíteni, hanem a tanító rendek s konkrétan a Szent Benedek Rend által kézbe tartott középiskolák területén fellelhető ellenséges tevékenység elhárítására irányuló törekvéseinket, néhány konkrét akció valóságos bemutatásán keresztül.

„Célunk tulajdonképpen a tárgyalt példán keresztül bizonyítani, hogy a területen jelentős fejlődést csak abban az esetben lehetséges elérni, ha az érdekelt elvtársak bátran támaszkodnak az egyházi gimnáziumokban tanuló, operatív célra felhasználható fiatalokra . akár beszerzés útján, akár mint társadalmi kapcsolatra.

(...)

A Magyar Népköztársaság területén jelenleg 8 egyházi gimnázium működik. A tanulók létszáma iskolai évben vizsgálva átlagosan 300 fő gimnáziumonként. Internátusi elhelyezésük változatos, egyes helyeken 98%-ot is eléri, másutt egyáltalán nincs. Általában 50 százalékos.

(...)

Az egyházi gimnáziumokban tanulók alapos vallásos előképzettséggel nyerne felvételt. Szüleik, környezetük mélyen vallásos, patronálójuk többnyire a terület plébánosa, akiknél általános iskolás éveik alatt rendszeresen gyóntak, áldoztak, ministráltak. Közülük sokakat a szülők azért irányítottak ide, hogy megkedveltessék az egyházi pályát. Nem ritka az olyan szülő sem, aki gyermekét azért küldi szerzetesi iskolába, hogy a gyermeknevelés legkritikusabb időszakából fakadó felelősségtől megszabaduljon, s ezt a felelősséget az egyházra hárítsa.

Érdekes körülmény, hogy az egyházhoz közelálló szegényes körülmények között élő szülők gyermekeit a különböző egyházmegyék patronálják, helyezik el a tárgyalt gimnáziumokban, és ezeknek a gyerekeknek a tanítatását anyagilag vállalják, ezen túl pedig megkülönböztetett figyelemmel kísérik tanulmányi előmenetelüket, fejlődésüket, s mintegy előkészítik az egyházi pályákra. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy az ilyen gyerekek elkötelezik magukat az egyház mellett.

(...)

Az egyházi gimnáziumokban természetesen eddig is folyt felderítés, elhárító munka, amelyet a rendi ügynökségen keresztül folytatunk. Ez is hozott jó eredményeket. A szerzetesi hálózat azonban több okból nem volt képes arra, hogy az elhárító munkát megfelelően fejleszthessük. Az így nyert információk elsősorban a rendi tevékenységre irányultak. A gimnáziumban folyó belső életről, a tanárok és diákok viszonyáról, a kisebb-nagyobb ellenséges megnyilvánulásokról és egyéb olyan dolgokról, amelyeket a belső bomlasztásra használhatunk fel csak ritkán és kivételes esetekben szereztünk tudomást.

Ezt a féoldalas helyzetet akartuk megszüntetni azzal, hogy a gimnáziumokban tanuló fiatalok közül ügynöki, informátori tevékenységre alkalmas személyek beszervezését hajtsuk végre, akiknek megközelítőleg sem érdekükben oly mértékben eltitkolni a fiatalok közt előforduló problémákat, rendszerellenességeket, esetenként bűncselekményeiket, mint nevelőknek.

(...)

A kiválasztott és felhasznált személy az operatív munkába való bevonáskor még nem töltötték be a 18. életévüket. Az operatív alapelveket valójában nem sértettük meg, mivel a kérdéses tanulók szellemi, fizikai képességeik következtében, általános műveltségük, egyéniségük folytán értebbek, rátermettebbek a velük egy korosztályú társaiknál.

A tárgyalat elhárítási területen végzett ügynöki, informátori beszerzésénél szigorúan, ha lehet, még fokozottabb mértékben követtük a vonatkozó operatív alapelveket. Igen nagy gondot fordítottunk a jelöltek kiválasztására, nem elsősorban a pillanatnyi lehetőségeket vettük figyelembe, hanem a jelöltek perspektíváját.

